

SOPIMUSPERUSTEET

Pietari, maaliskuun 21 pnä 1907.

Tilanne on oleellisesti muuttunut sen jälkeen, kun kolme viikkoa sitten kirjoitettiin „Proletarin” 14. numeron pääkirjoitus *. Hallitus ja kadetit, mustasotnialainen itsevaltius ja liberaalis-monarkistinen porvaristo ovat ottaneet askeleen eteenpäin lähentyäkseen toisiaan ja valmistautuvat ojentamaan toisilleen kätensä kuristaakseen yhteisin voimanponnistuksin vallankumouksen ja heittääkseen kansalle maan ja vapauden asemesta viheliäisen armopalan, joka jättää kansan puolinälkäiseen ja puoleksi orjuutettuun asemaan. Tarkastelkaamme muodostunutta tilannetta lähemmin.

Kaksi kysymystä painaa kuin raskas kivi mustasotnialaisen itsevaltiuden sydäntä,— budjetti ja agraarikysymys. Ellei Duuma vahvista budjettia, ei saada luottoa. Ellei maakysymyksen ammottavaa mätähaavaa saada jotenkuten umpeen edes joksikin aikaa, ei ole toivoakaan edes lyhytaikaisesta levollisuudesta. Hallitus ei uskalla hajottaa Duumaa, ellei ole Duuman vahvistamaa budjettia ja agraarilakia. Se *pelkää* Duuman hajottamista ja samalla huutaa siitä pannen liikkeelle koko Venäjän kansan liiton mustasotnialaiskoneiston säilyttääkseen arkoja ja taivuttaakseen horjuvat antamaan periksi. Se tahtoo yrittää kiristää Duumalta myönnytyksen tukkimalla siltä suun hajottamishkkauksella. Ja sittenpä hän sen näkee, mitä tuolle häväistylle, ryvetetylle ja lokaan poljetulle „korkealle” kokoukselle tehdään. Siitä johtuvat budjetin vahvistamispyynnöt,

* Ks. tätä osaa, ss. 169—173. *Toim.*

vakuuttelut, ettei finanssiministeri ajattelekaan esittää Valtakunnanduudelle kysymystä lainanottoluvasta. Siitä johtuvat myös hra Vasiltschikovin sellaiset kohteliaat puheet, että hallitus tulee „suojelemaan niiden rajojen koskemattomuutta, joissa koskettavat toisiaan” „eri henkilöiden, eri ryhmien ja eri säätyjen edut”, mutta samalla se „on tietoinen siitä, että sen velvollisuus on laajentaa tuota suojelua siinä määrin kuin nuo hahmotellut rajat käyvät yhteen valtion yleisten etujen kanssa. *Siellä, missä nuo rajat eivät käy yhteen näiden etujen kanssa, niitä täytyy siirtää*”. Nämä sanat, etenkin alleiviivaamamme kohta, epäilemättä sisältävät tuskin huomattavan viittauksen kadettien puoleen, hienon vihjauksen siihen, että tietyssä määrin on ajateltavissa kadettilainen „pakollinen luovutus”.

Entä mitä kadetit vastaavat kaikkiin noihin tuskin havaittavissa oleviin etuanteihin? Oi! he yrittävät parastaan tehdäkseen havaitsemattomissa olevan havaittavaksi, sala-peräisillä vihjauksilla verhotun ja epäselvästi sanotun — avoimeksi ja loppuun saakka sanotuksi. Ja siksi he vuorostaan antavat hallitukselle paljon suurempia etuanteja, avaavat sisimpänsä, vaikkakin heille ominaisen varovaisuuden vuoksi toistaiseksi vain puolittain, ja kurottavat arasti kättään tavoittaakseen heille armollisesti ojentetun hra Stolypinin etusormen. Maaliskuun 18 päivän numerossaan henkikaartilainen kadettilehti „Retsh” kullutti koko maailmalle, että kansanvapauden puolue lopettelee uuden agraarilakiehdotuksen laatimista, joka tekee tämän puolueen „parhaiten aseistetuksi maakysymyksen *asiallista* pohdintaa varten”, ja sitä paitsi „uudessa kysymyksenasettelussa on otettu paljon laajemmin huomioon se, mitä on totuttu sanomaan reaalisiksi voimasuhteeksi”. Seuraavana päivänä edustaja Kutler piti Duuman istunnossa todella „asiallisen” puheen ja sillä kohotti jonkin verran (joskaan ei läheskään kokonaan) sitä huntua, jolla kadettipuolueen lainsäädännöllisen luomistyön uuden hedelmän „realisuutta” ja „asiallista luonnetta” on toistaiseksi häveliäästi peitelty. Mikäli saattoi ymmärtää, asiallinen realismi sisältyy tässä tapauksessa ensinnäkin siihen, että „kulutukseen perustuvan normin” asemesta talonpojille tullaan monin paikoin antamaan paljon vähemmän maata,— „sen verran kuin osoittautuu olevan”, kuten hra Kutler perin epäselvästi sanoi. Nähtävästi käy niin, että

„pakollisessakin luovutuksessa” voi vallan hyvin jäädä luovuttamatta monia miljoonia desjatiinoja tilanherrain maata. Se merkitsee „rajojen siirtämistä” vain jonkin verran, kuten hra Vasilshikov sanoo. Toinen piirre, joka luonnehtii uuden lakiehdotuksen „realismia”, tulee näkyviin hra Kutlerin seuraavista sanoista: „maat, jotka kuuluvat talonpojille lohkaistaviksi”, täytyy „antaa lopullisesti talonpoikain huostaan”, joten „vastaisuudessa heiltä ei tulla missään oloissa ottamaan pois näitä maita”, ne tullaan „luovuttamaan talonpojille vakinaiseen eikä väliaikaiseen käyttöön”, ja tällöin pitää „rajoittaa vain luovutus- ja panttausoikeutta”. Kaikki tämä taas lähentelee suuresti hra Vasilshikovin suun kautta julistettua hallituksen „aikomusta” „ulottaa omistuseriaatteista johtuvat hyvyydet myös sitä äärettömän laajaa talonpoikain hallinnassa olevaa maa-aluetta koskevaksi, jolta tähän asti nämä hyvyydet ovat puuttuneet”. Ja vihdoin ansaitsee erikoista huomiota kadettien uuden agraarilakiehdotuksen kolmas „asiallinen” tunnusmerkki: aikaisemmin edellytettiin maan lunastusta valtion kustannuksella, mutta nyt „talonpoikien itsensä on korvattava vissi osa maareformiin liittyvistä menoista, suunnilleen puolet”. Missä suhteessa tämä sitten eroaa siitä hallituksen säädöksestä vuodeksi 1906, jonka mukaan talonpoikain oli maksettava puolet lunastusmaksuista? Kadettien agraarilakiehdotuksen ja hallituksen „ennakkohahmotelmien” periaatteellinen yhdenmukaisuus on siis kyllin silmään pistävä. Se on sitäkin epäilemättömämpää sen vuoksi, että kadeteillakin maan luovutuksen pakollisuus on näennäistä: kuka oikeastaan tulisi kadettilaisissa maakomiteoissa „pakoittamaan”, kun ne muodostetaan puoleksi talonpojista ja puoleksi tilanherroista, ja heidän intressejään tulevat „sovittamaan” virkamiehet? Sopimuksenteko on hyvällä alulla. Ilmankos Duumassa ollut „Retshin” havainnoitsija huomauttaa maaliskuun 20 pn numerossa hra Vasilshikovin puheen johdosta: „kun kysymys asetetaan noin, siirtyy se asialliselle pohjalle”. Ja sehän on mitä suurin kiitos nykyisten kadettien huuililla!

Mitä tulee budjettiin, niin kadettien sovittelukanta mustasotnialaiseen itsevaltiuteen nähden tulee riittävän selvästi esiin „Retsh” lehden saman, maaliskuun 20 pn numeron pääkirjoituksessa. Siinä sanotaan „ilmeiseksi

valheeksi” sitä huhua, että „kansanvapauden puolue muka kehoittaa olemaan hyväksymättä budjettia kokonaisuudessaan”, siinä lausutaan varmana vakaumuksena, että „kansanedustajat todennäköisesti vahvistavat tietyin muutoksin budjetin vuodeksi 1907” ja vihdoin — kuulkaa, hyvät herrat! — siinä vakuutetaan, että „jos Duuma saa todisteita hra finanssiministerin valmiudesta suostua sen oikeuksien laajentamiseen (tietenkin „peruslakien” puitteissa,— ks. edellä samaa kirjoitusta), niin sen keskuudessa saattaa syntyä enemmän luottamusta hallitukseen”, ja taas „jos Duumalla olisi perustetta luottaa hra finanssiministeriin, niin se voisi suostua ponsilausemaan, jonka sisältönä olisi *lupa ottaa lainaksi niin paljon kuin tarotaan*” (kursivointi meidän). Tämä on helmi, joka kruunaa ansiokkaasti koko tuon pitkän sarjan häpeällisiä myönnytyksiä, koko tuon kansan vapauden vähittäismyynnin — vähittäismyynnin, joka on tarpeen sitä varten, että loppujen lopuksi voitaisiin myydä kansan vapaus tukkukaupalla.

Kenellä riittää kärsivällisyyttä tutkia mustasotnialaisten ja liberaaliporvarien välisen häpeällisen kaupanhieronnan kaikkia yksityisseikkoja, mikäli nuo yksityisseikat ovat nykyhetkeen mennessä tulleet näkyviin,— sille on epäilemätöntä: vastavallankumoukselliset voimat järjestäytyvät antaakseen suurelle vapausliikkeelle lopullisen, kuolettavan iskun, lannistaakseen voimakkaat ja rohkeat taistelijat sekä pettääkseen ja työntääkseen syrjään naiivit, arat ja epäroivät. Oikeistolaiset, puolalainen koolo⁷⁰ ja kadetit liittyvät yhdeksi kokonaisuudeksi tuon iskun antamista varten. Hallitus pelottelee kadetteja ja trudovikkeja sen mustan sotnian ulvonnalla, jota se itse on usuttanut ja joka vaatii Duuman hajottamista ja „halpamaisen perustuslain” kumoamista. Kadetit pelottelevat samoja trudovikkeja viitaillemalla tuohon samaiseen ulvontaan ja luuloteltuihin Stolypinin aikomuksiin hajottaa Duuma heti paikalla. Kaikki nuo uhkailut ja peloitteletut ovat tarpeen mustasotnialaiselle itsevaltiudelle ja liberaaliselle porvaristolle sitä varten, jotta ne voisivat paremmin sopia keskenään kansan selän takana ja, suoritettuaan jaon sovinnossa, ryövätä puhtaaksi tämän kansan. Trudovikit, edustittepa te mitä suuntavivahdetta hyvänsä, älkää antako pettää itseänne! Seisokaa kansan etujen vartiassa! Ehkäiskää kadettien ja hallituksen välisen likaisen sopimuksen teko! Toverit

sosialidemokraatit! olemme varmoja siitä, että te käsitätte tilanteen, että te tulette olemaan Duuman kaikkien vallankumouksellisten aineiden johdossa, että te avaatte trudovikien silmät näkemään liberaalis-monarkistisen porvariston häpeällisen petturuuden. Olemme varmoja siitä, että te paljastatte Duuman puhujalavalta säälimättä ja kuuluvasti koko kansalle tuon petturuuden.

„Proletari” № 15,
maaliskuun 25 pnä 1907

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan
